

Isibhengezo saseHamburg

NgoKhathalelo lwezeMpilo OluLwimi-ninzi

Intshayelelo

Ukwahluka kweelwimi kube luphawu olubalulekileyo lweenkqubo zokhathalelo lwezempilo zale mihla kwihlabathi jikelele. Iinkonzo zempilo ziya zisanda ukubonelela ngononophelo kwizigulana ezingabelani ngolwimi olunye nabasebenzi bazo bezempilo. Kwiimeko zokhathalelo lwezempilo kwihlabathi jikelele, apho ukuxilongwa, ukuvavanywa komngcipheko, ukwakhiwa kobudlelwane bentsebenziswano phakathi komsebenzi wezempilo nesigulana, imvume enolwazi, kunye noku-thotyelwa kwesicwangciso sonyango kuxhomekeke kakhulu kunxibelelwano lomlomo; imiqobo yolwimi ibangela umngeni omkhulu kwezonyango, iindlela zokuziphatha, nakumbutho weenkonzo.

Esi sibhengezo sibona unxibelelwano lweelwimi ezininzi njengexalenye engundoqo kubungcali bokhathalelo lwezempilo, kunokuba lube yindlela ekhethekileyo yokulungiselela izigulana ezithile. Unxibelelwano luluvo olubanzi kwaye kufuneka lube yinxalenye yeenkcubeko zokwamkela nokulungiselela izigulana; zonke iilwimi, (ukuquka neelwimi zezandla), kunye neendlela ezahlukeneyo zokusetyenziswa kolwimi, kufuneka zihlonitshwe kwaye zithathelwe ingqalelo.

Iindlela ezisetyenziswayo ngoku zokoyisa imiqobo yolwimi azifani, azifumani nkxaso-mali yaneleyo, kwaye zihlala zixhomekeke kwizisombululo ezilungiselelwa okwethutyana, ezifana nokusebenzisa amalungu osapho njengeetoliki, abasebenzi abathetha iilwimi ezininzi kodwa abangenalo uqeqesho olusesikweni lokutolika, okanye izixhobo zoguqulelo ezidijithali ezingenazo iindlela zokhuseleko lwezonyango eziqinisekisiweyo.

Ubungqina obuhlanganisiweyo kwesibhengezo bubonisa ukuba imiqobo yolwimi inxulunyaniswa nokuncipha kokufikeleleka kwiinkonzo zempilo, ukungalandelwa ngokupheleleyo kwemiyalelo yonyango, iimpazamo kunxibelelwano, ukungoneliseki kwezigulana, ukuxilongwa gwenxa, iziganeko ezimbi ebezinkuthintelwa, kunye neziphumo zonyango ezingaphucukanga. Le mingcipheko ibonakala ngakumbi kwiinkonzo zempilo yengqondo, apho unxibelelwano ngokwalo lusisixhobo esiphambili ekuxilongeni nasekunyangeni isigulana.

Esi sibhengezo sicebisa ukuba unxibelelwano ngeelwimi ezininzi kwezempilo kufuneka lukhokhelwe yilemigaqo: ukhuseleko lwezonyango (iindlela zenkxaso kunxibelelwano kufuneka zibeke phambili ukhuse-

leko lwezigulana, ukuchaneka nokuthembeka kokuxilongwa, kunye nomgangatho wonyango). Ulingano kufikeleleko (akumelanga ukuba izigulana zifumana umgangatho ophantsi wenkathalo ngenxa yemiqobo yolwimi); ubungcali (inkxaso yezolwimi kufanele ukuba idityaniswa kwiinkqubo eziqhelekileyo zezempilo hayi njengesibonelelo esisecaleni); ukuqwalasela nokuhlonitshwa kweemeko zenkcubeko nezolwimi (iindlela zonxibelelwano kufuneka zithathele ingqalelo intsingiselo yenkcubeko, iindlela abantu abachaza ngazo izizathu nezimvo zabo malunga nesigulo, indlela iimvakalelo ezivakaliswa ngayo, kunye nolwazi nokuqonda malunga nempilo. Uxanduva lokugcina iinkcukacha eziyimfihlo ziyimfihlo kunye nokunyaniseka kwimigaqo yokuziphatha (iindlela zonxibelelwano kufuneka zigcine ubumfihlo, ukuzimela kwesigulana ekwenzeni izigqibo, imvume enolwazi, kunye nemida yobungcali); kunye nokulingana (indlela yonxibelelwano ekhethiweyo kufuneka ihambelane nobunzima bemeko yonyango kunye nenqanaba lomngcipheko elikhoyo kuloo ndibano yezonyango).

Ngokubanzi, kukho izicwangciso ezintlanu zokoyisa imiqobo yolwimi kwiinkonzo zempilo: unxibelelwano oluthe nqo phakathi kwababoneleli beenkonzo zempilo nezigulana olulungiselelwe ngokweemfuno zolwimi; ukusetyenziswa kwezixhobo zobuchwepheshe; ukusetyenziswa kwezixhobo zonxibelelwano ezibhalwe ngeelwimi ezininzi; abasebenzi bezempilo abakwazi ukuthetha iilwimi ezininzi; kunye nokusetyenziswa kweetoliki zobungcali kwakunye nezingezizo ezobungcali. Iimpembelelo ezithile zesicwangciso ngasinye zichazwe ngezantsi.

Imisebenzi eyenziwa kumaziko, kwimimandla nakumazwe ngenjongo yokuphuhlisa iinkonzo zempilo ezisebenzisa iilwimi ezininzi ixhomekeke kwindlela ecacileyo yokujonga izinto, kwakunye nezixhobo nemigaqo-nkqubo. Iinkqubo zokhathalelo lwempilo kwihlabathi jikelele ziyohluka ngokwezixhobo ezinazo. Esi sibhengezo sikuthathela ingqalelo oku ngokuhlaba ukhwelo ekufunyanweni izisombululo ngaphakathi kwenkqubo yezempilo eziqinisekisa imigangatho ephezulu efanekileyo kumxholo othile (umzekelo, ukusetyenziswa kweetoliki eziqeqeshiweyo nezinobungcali endaweni yeetoliki ezingaqeqeshwanga), ngelixa kubonelelwa ngezinye iindlela ezingcono ezinokufumaneka (umzekelo, abasebenzi abathetha iilwimi ezimbini nabafumene uqeqesho besebenza njengeetoliki) kwiimeko apho izixhobo zingavumeli ukusetyenziswa kweendlela ezibiza kakhulu.

Isibhengezo saseHamburg siqondwa ngomoya ofanayo nesibhengezo saseAmsterdam seenkonzo ezilungele abaphambukeli ezibhedlele, esasikhutshwe kwiminyaka engamashumi amabini adlulileyo esanceda ekutshintsheni indlela eli candelo elijongwa ngayo, lisuka kwiindlela ezisekelwe kwisisa lisiya kwiindlela ezigxininisa ekuqinisekiseni umgangatho nasekuphuhliseni imibutho. Ngokususela kweso siseko, isibhengezo saseHamburg siqhubeka ngokuqhubeka nale ndlela ngokuchaza isakhelo esigxile kwizisombululo zomntu ngamnye nezesistim ezinokuphunyezwa ngokubonakalayo. Ibeka ukufikeleleka ngokolwimi hayi njengenkono enokubonelelwa ngokokuzikhethelela, koko njengesiseko esibalulekileyo sokhuseleko lwezonyango esifuna uxanduva olunyanzelekileyo nolunokunyanzeliswa kumaziko nakwiinkqubo ngokubanzi.

Isibhengezo saseHamburg sihambelana neenjongo zoPhuhliso oluZinzileyo zeZizwe eziManyeneyo (iNjongo yesi-3 - Impilo entle nentlalo-ntle, ngakumbi ngokubhekiselele ekufikeleleni kwiinkonzo ezibalulekileyo zempilo ezikumgangatho ophezulu) kunye neNgqungquthela yeZizwe eziManyeneyo ngamaLungelo aBantu abaNkqubo bazekileyo (amaNqaku 9, 21, no-25).

Isibhengezo saseHamburg sijolise kubo bonke abachaphazelekayo kwicandelo leenkono zempilo kwihlabathi liphela ababandakanyeka ngokuthe ngqo okanye ngokungathanga ngqo kukhathalelo lwezigulana, kwa-kunye nabachaphazelekayo abenza igalelo ekubumbeni isakhelo esibanzi secandelo leenkono zempilo, ukuquka abo basebenza kulawulo, kwimigaqo-nkqubo yezempilo, nakuphando.

I. Ulawulo lweenkonzo zempilo

Abantu abasebenza kwiindawo ezahlukeneyo zolawulo lweenkonzo zempilo banamathuba amaninzi okuphucula ukusetyenziswa kweelwimi ezininzi kumaziko abo:

- Zonke iinkalo zeenkono zempilo ezinxulumene nothintelo lwezifo, ukhathalelo lwezigulo ezibukhali, kunye nenkqubo yokubuyiselwa kwimeko yesiqhelo, kufuneka zithathele ingqalelo iimfuno zezigulana ezinxulumene neelwimi ezininzi.
- Faka ulwimi olukhethwa sisigulana kumaxwebhu asisiseko anxulumene nesigulana.
- Faka izalathi ezifanelekileyo ezinxulumene nokusetyenziswa kweelwimi ezininzi kwiiNgxelo zokuQinisekisa uMgangatho okanye kwiiNgxelo zoNyaka.
- Yabela izibonelelo ukuqinisekisa ukuba izinto ezibhalweyo ezisetyenziswa kwiziko (umzekelo, iifom zemvume enolwazi, izixhobo ezinika izigulana ulwazi, iikhweshine, kunye neewebhusayithi) ziguqulelwa ngobungcali kwiilwimi ezisetyenziswa rhoqo nezi-funwa kakhulu.
- Nika abasebenzi uqeqesho rhoqo kwimiba enxulumene nokusetyenziswa kweelwimi ezininzi (umzekelo, unxibelelwano kwiingxoxo zonyango ezibandakanya abantu abathathu).
- Thintela abantwana ekusebenzeni njengeetoliki kumaziko eenkonzo zempilo.

- Vavanya ukuba ingaba amalungu abasebenzi, kuquka nabasebenzi abangengabo abezonyango, abonelela ngeenkono zokutolika koogxa babo ngaphakathi kwiziko. Xa oku kusenzeka, kufuneka kubonelelwe ngoqeqesho lokutolika, ukubekwa esweni okuqhubekayo, kwenziwe amalungiselelo ezivumelwano ezahlukeneyo, kunye nentlawulo eyongezelelweyo ngezo nkonzo zokutolika.
- Xa zikhona izibonelelo ezifanelekileyo, yabela izixhobo ukuze kudityaniswe iinkono zeetoliki zobungcali ngaphakathi kwiziko.
- Chonga umntu onoxanduva kwaye useke i-ofisi yenkxaso ngaphakathi kwiziko eya kusebenza njengendawo yoqhagamshelwano kuyo yonke imibuzo neengcebiso ezinxulumene nokusetyenziswa kweelwimi ezininzi.
- Phuhlisa uze upapashe izikhokelo zeziko ezibhalwe ngeelwimi ezininzi, kuquka imigaqo emalunga nokusetyenziswa kunye nemida yezixhobo zokuguqulela kunye neetoliki ezingezizo iingcali.
- Dibanisa zonke iinkalo ezifanelekileyo zokusetyenziswa kweelwimi ezininzi kwizikhokelo zeziko.

II. Abasebenzi/ Ingcali zempilo

Bonke abasebenzi abasebenza kumaziko eenkonzo zempilo, nokuba bakweyiphi na imvelaphi yobungcali, banamathuba amaninzi okuphucula unxibelelwano ngeelwimi ezininzi kumaziko abo:

- Lungisa unxibelelwano oluthe ngqo xa uthetha nezigulana ezingabelani ngolwimi olufanayo ngokuthi:
 - uthethe kancinci;
 - usebenzise izivakalisi ezimfutshane;
 - unciphise ukusetyenziswa kwamagama obugcisa;
 - uqaphele ngokunyanisekileyo kwaye uxabise kwasekuqaleni kwencoko nasiphi na isakhono solwimi, nokuba sincinci, esinaso isigulana; kunye
 - nokuqinisekisa ukuba ulwazi olubalulekileyo luqondwe ngokucela isigulana ukuba siphinde sichaze oko sikuqondileyo, endaweni yokuxhomekeka kuphela kwiimpendulo zokuvuma..
- Nokuba izigulana zinesakhono esaneleyo soku-sebenzisa ulwimi olutsha, zisenokukhetha ukuza netoliki ngenxa yenkxalabo yokungaluqondi kakuhle ulwazi olubalulekileyo.
- Ukuze kuncitshiswe ukudideka okunokubangelwa yitoliki yangaphandle engeyongcali, iingcali zezeMpilo kufuneka kuqala zixoxe nesigulana malunga nokuba iinjongo zothethwano zinokufezekiswa na ngonxibelelwano oluthe nqo.
- Ukuba unxibelelwano oluthe nqo alunakwenzeka, zama ukufumanisa ulwimi lwesithathu oluqhelekileyo olunokuthethwa ngamaqela omabini ngokwaneleyo.
- Kuphephe ukubeka uxanduva oluninzi kakhulu lonxibelelwano koogxa abathetha iilwimi ezininzi. Oogxa osebenza nabo abathile banokubonelela ngonxibelelwano ngeelwimi ekungekho namnye omnye umsebenzi ozithethayo. Ngoko ke, kufuneka kuphuhlise izicwangciso ezifanelekileyo ezisekelwe ekusebenzisaneni kweqela okanye kwiziko, ukuze

kuthintelwe aba basebenzi ekubeni bathwale umthwalo ogqithisileyo.

- Abasebenzi abakwindawo ezingaxhamli kangako ngaphakathi kwiziko (umzekelo, abasebenzi bokucoca, abancedisi beenkonzo, okanye abasebenzi bezokhuseleko) banokusebenzisa izakhono zabo zokuthetha iilwimi ezininzi ukuququzelela unxibelelwano phakathi kwabasebenzi bezempilo. Kwiimeko ezininzi, aba bantu abaqeqeshwanga ngokusesikweni kwaye abafumani nkxaso okanye ntlawulo ifanelekileyo ngemisebenzi yokutolika. Amaziko kufuneka aqinisekise ukuba aba basebenzi bafumana uqeqesho olwaneleyo, ukubekwa esweni, kunye nembuyekiso eyongezelelweyo ngeenkonzo zokutolika.
- Xa usebenzisa izixhobo zobuchwephesha zokugqulela, qinisekisa ukuba akukho magama abantu okanye iinkcukacha zomntu ezityhilwayo.
- Xa usebenza neetoliki ezingezizo iingcali, chaza imigaqo esebenzayo kunye nolindelo malunga nendima yazo ngaphambi kothethwano, ulawule incoko njengoko kufuneka, uze ubabulele ngenkxaso yabo emva kothethwano.
- Nanini na xa usebenza netoliki yobungcali ongazange usebenze nayo ngaphambili, yenza ingxoxo emfutshane ngaphambi kothethwano ukuze uchaze iinjongo zentlanganiso kwaye ucacise izinto ezilindelekileyo kunye neenkqubo eziza kulandelwa.
- Yazisa abaphathi okanye abalawuli ngeengxaki zonxibelelwano, kwaye uthethelele izisombululo ezikumgangatho weziko ezijolise ekunciphiseni umthwalo obekwa kubasebenzi.
- Sebenzisa amathuba oqeqesho lobungcali ukuphucula izakhono zokusebenza neetoliki. Ukuba akukho mathuba anjalo oqeqesho akhoyo, yazisa abaphathi beziko ngale mfuno.

III. Abenzi Bomgaqo-nkqubo kwezeMpilo

Abachaphazelekayo abasebenza kwimibutho yezempilo, kulawulo lweenkonzo zempilo, nakumaziko ezopolitiko kumanqanaba engingqi, elizwe, okanye omanyano banamathuba amaninzi okuphucula ukusetyenziswa kweelwimi ezininzi kwiinkonzo zempilo:

- Umgaqo-nkqubo wezempilo kufuneka useke isakhelo seenkonzo zempilo ezisebenzisa iilwimi ezininzi ngemigaqo efanelekileyo yezomthetho neyombutho.
- Umgaqo-nkqubo wezempilo kufuneka ubonelele ngenkxaso-mali eyaneleyo kwiinkonzo zokutolika zobungcali ezisekelwe kwiimfuno zeendawo ezibonelela ngeenkonzo zempilo.
- Umgaqo-nkqubo wezempilo kufuneka unike amaziko eenkonzo zempilo izixhobo eziyimfuneko ukuze akwazi ukubonelela ngeenkonzo zempilo ezisebenzisa iilwimi ezininzi.
- Umgaqo-nkqubo wezempilo kufuneka uxhase amathuba emfundo asimahla kubantu abafuna ukufumana iziqinisekiso zokuba ziitoliki zobungcali.

IV. Abasebenzisi beeNkonzo zeMpilo kunye nabaXhasi Uluntu lwabaphambukeli, imibutho yezigulana, kunye nemibutho yeengcali zeenkonzo zempilo banamathuba amaninzi okuxhobisa izigulana ezijamelana nobunzima bonxibelelwano nababoneleli beenkonzo zempilo:

- Abachaphazelekayo kunye nemibutho kufuneka bakhuthaze amaziko eenkonzo zempilo ukuba anike ingqwalaselo engakumbi ekusetyenzisweni kweelwimi ezininzi.
- Nika abasebenzisi beenkonzo zempilo ulwazi lokuba ukufikelela kwiinkonzo zempilo lilungelo loluntu, kwaye unxibelelwano oluyimpumelelo luxanduva lomboneleli weenkonzo zempilo.
- Nika abasebenzisi beenkonzo zempilo ulwazi lokuba, nanini na xa bengamqondi umboneleli weenkonzo zempilo, kufuneka babuze ukuba ingaba khona na umsebenzi wezempilo okwazi ukuthetha iilwimi ezininzi, okanye ukuba itoliki inokubonelelwa ngoko nangoko okanye ilungiselelwe idinga elizayo.
- Ukuba amaziko eenkonzo zempilo awakwazi ukubonelela ngetoliki, kusenokubakho amanyathelo enkxaso kuloo ngingqi abonelela ngabantu abathetha iilwimi ezininzi abanokusebenza njengeetoliki (umzekelo, abasebenzi benkxaso yoontanga, abakhokeli bezempilo, oomama boluntu, okanye abalawuli/abalamlu benkcubeko).

V. Imfundo noQeqesho kwezeMpilo

Amaziko emfundo noqeqesho anokudibanisa umba wokusetyenziswa kweelwimi ezininzi ngokubanzi ngakumbi kwiikharithulam ngeendlela ezininzi:

- Ukusetyenziswa kweelwimi ezininzi kufuneka kube yinxalenye yemfundo enyanzelekileyo kunye noqeqesho oluqhubekayo lobungcali kuzo zonke iinkalo zobungcali bezempilo.
- Amaziko eenkonzo zempilo kufuneka abonelele rhoqo ngamathuba oqeqesho lobungcali anxulumene nokusetyenziswa kweelwimi ezininzi.
- Abaququzeleli beenkqubo, abahloli, kunye nabaphathi boqeqesho kufuneka bazazi kakuhle iingxaki nemiba enxulumene nokusetyenziswa kweelwimi ezininzi.
- Iinkqubo zemfundo nezokuqeqesha ezikhokelela ekufumaneni iziqinisekiso zobungcali ekutolikeni kuluntu nakwiinkonzo zempilo kufuneka ziphunyezwe kwaye zixhaswe ngemali kumanqanaba engingqi okanye karhulumente.
- Amaziko eenkonzo zempilo kufuneka abonelele rhoqo ngoqeqesho olusesikweni kubaxhasi abangengabo abaqeqeshiweyo ngokusesikweni (umzekelo, abasebenzi ababonelela ngenkxaso esekelwe kumava afanayo okanye ababelana ngawo, abakhokeli bezempilo, oomama boluntu, kunye nabamlu benkcubeko) abasebenza njengeetoliki kwiziko.

VI. Uphando lwezeMpilo

Abasemagunyeni kuzwelonke nakwingingqi, kwakunye namaziko abonelela ngenkxaso-mali evela kumaqela

angaphandle, kufuneka bathathe la manyathelo alan-delayo ukukhuthaza ukusetyenziswa kweelwimi ezininzi kwiinkonzo zempilo:

- Amathuba enkxaso-mali okuququzelela ukusetyenziswa kweelwimi ezininzi kwiinkonzo zempilo kufuneka afumaneke kungakhathaliseki ukuba zeziphi iilwimi ezisemthethweni.
- Kufuneka kunikwe ingqwalaselo ephambili kumanyathelo ophando akha iindlela zonxibelelwano ngeelwimi ezininzi phakathi kwabaphandi kunye nabantu abangafumani nkonzo zaneleyo ngenxa yolwimi.
- Abantu abanokufikelela okulinganiselweyo kwiilwimi ezisemthethweni ezisetyenziswa kuphando kufuneka babandakanywe kuphando, kuthathelwa ingqalelo iimfuno zabo zolwimi.
- Ukugxininiswa kweprojekthi zophando kwiimfuno zolwimi zamaqela ezigulana ahlukeneyo kufuna izibonelelo ezongezelelweyo; ngoko ke, kufuneka kunikwe inkxaso efanelekileyo ukuze ezi mfuno zifezekiswe.

Ngubani obhale isiBhengezo saseHamburg?

Isibhengezo saseHamburg sisekelwe kwiziphumo zeprojekthi yophando yamazwe ngamazwe emacandelo ahlukeneyo, ejolise kusetyenziso lweelwimi ezahlukeneyo ekuboneleleni ngokusemgangathweni iinkonzo zempilo yengqondo kubaphambukeli – iimfuno, izibonelelo, neendlela zokusebenza (MiM2M). Esi

Isibhengezo saseHamburg sixhaswe samkelwa yile mibutho ilandelayo

